

Реферат на тему: "Леся Українка. Біографія для дітей у початковій школі (1-3 клас)"

Леся Українка

Леся Українка

Біографія для дітей у початковій школі

(1-3 клас)

Дитинство. Перші кроки.

1871 рік для української літератури дуже знаменитий. Цього року народилася Леся Українка, що згодом за словами Івана Франка, стала чи не наймужнішим поетом на всю Україну.

Народилася Леся Українка 25 лютого в Новгород - волинському, в славній родині косачів (Лариса Петрівна Косач — Квітка).

Батько Лесі - Петро Антонович Косач був людина освічена й для свого часу передова, а натурою лагідна та добра.

З боку матері рід (Драгоманових) сягає в бурхливі часи козацьких війн з турецько-татарськими загарбниками. Лесина мати палко кохалася в мистецтві, невтомно збирала його зразки: різні орнаменти, тканини, вишиванки, а також пісні, казки тощо. Вона була свого часу видатна письменниця і друкувалася під прізвиськом Олени Пчілки.

Зі всіх шістьох дітей, що були в Косачів (два сини і четверо дочок), Леся найбільше вдалася в батька: і вродою, і характером, і звичками. Обидва вони були однаково лагідні та безмежно добрі, стримані, терплячі, однаково наділені виключною силою волі. Вони обоє були поблажливі в ставленні до інших, але не до себе, важко уявити, щоб вони зробили щось таке, що вважали за нечесне. Їм були огидні жадоба, зажерливість, користолюбство тощо.

Була в них ще одна спільна риса: вони надзвичайно цінували людську гідність.

Грамоти Леся навчилася дуже рано. Коли їй було чотири роки, вона вже дуже добре володіла читанням. А через рік Леся самостійно писала коротенькі листи до своєї бабусі в Гадяч та за кордон до дядька Михайла Драгоманова.

Подорожі до мавки.

Дуже рано почала Леся знайомитися з народною творчістю: піснями та художніми виробами.

Мати возила дітей до різних сіл та містечок. Там вона зачаровано слухала веснянки, які селяни співали бодай чи не всім селом. Діти, а особливо Леся, сприймали це все з великим захопленням. Багато пісень увійшло у побут Косачів і стали там улюбленими піснями; це такі як "Подольночка", "Зайчик", "Женчик — бренчик" та інші.

Навесні 1882 року родина Косачів перебралася на постійне проживання до села

Колодяжного, що недалеко повітового містечка Ковеля. Тут поліська народна стихія заповонила Лесю і на якийсь час повністю її поглинула. В цьому селі Леся за допомогою свого брата Михайла виконала дуже цінну роботу: записала від різних людей дуже багато пісень. Перед текстами кожної пісні наклеєна була стрічка нотного паперу з нотами мелодії тієї пісні.

В дитячому віці була не одна цікава подорож Лесі до тих джерел, які збагатили її чудовим матеріалом, що перетворився під її чудодійним пером на високомистецькі твори. Глибоке знайомство з поліської народною творчістю дало можливість Лесі Українці написати чудовий її твір - "Лісову пісню".

Все, що там змальовано, їй давно уже знайомо з Полісся все те вона знала і чула ще в Колодяжному.

Початок "тридцятилітньої війни". Хвороба.

До десяти років Леся росла і розвивалася, як і всі діти. Була радісна, весела, любила співати й дуже добре танцювала із братом "козака". Коли їй виповнилося 5 років, батьки купили їй фортепіано. Вона не тільки успішно вчилася грати, а й сама бралася складати музичні твори.

Любила Леся й серйозну роботу - господарчу.

Вона завжди мала свій квітник і город, сама його обробляла й доглядала. Зовсім маленької - в 6 років - навчилася шити і вишивати, а згодом навіть взялася мережити батькові сорочку.

Та скоро сталося велике горе, що потім невідступно, рік у рік, день і день аж тридцять два року, до останнього подиху, переслідувало й тихенько її мучило. Ось як розповідає її сестра Ольга:

"... 6 січня 1881 року в Луцьку Леся пішла на річку Стер подивитися як святять воду і в неї дуже померзли ноги. Скоро потому, і від того, як тоді і думали, вона заслабла. У неї так почала боліти нога права, що вона незважаючи на те, що й тоді була дуже терпляча, але плакала від болю. Її лікували різними способами: ваннами і масажами, і нога через деякий час перестала боліти і не боліла кілька років. Але від тої пори - це початок Лесиної, як вона сама жартуючи називала "тридцятирічної війни" з туберкульозом. В той час, коли не боліла нога, почався туберкульоз у китиці лівої руки, вилікуваний операцією восени 1883 року.

Хвора рука позбавила Лесю можливості стати піаністкою. Після руки знову почала боліти нога, туберкульоз прокинувся у легенях, а після залікованих на Карпатах та в Італії легень на туберкульоз заслабли нирки. Хоча, як хоробро і витривало вела війну Леся, однак туберкульоз, зірвавши їй здоров'я, звів її у передчасну могилу..."

Що інтенсивніше наступала хвороба, то непоборнішим ставав дух, незламнішою воля і жадоба до життя. Не раз про це заявляла і сама поетеса. Так у чудовому творі "Contra spem spero" ("Без надії сподіваюсь") вона пише:

Гиньте, думи, ви, хмари осінні!

Тоне тепер весна молода!

Чи то так ужалю, голосінні

Проминуть молодії літа?

Ні, я хочу крізь сльози сміятись,

Серед лиха співати пісні,

Без надії таки сподіватись,

Жити хочу! Геть думи сумні!

Ці слова Леся Українка написала в свої дев'ятнадцять років, коли свідоме життя її тільки починалось. Знаючи, що воно буде для неї тяжке, і, можливо, коротке, вона твердо поклала - іти тільки вперед, тільки з оптимістичною вірою в майбутнє і бадьорою вогнистою піснею.

Всебічно обдарована, з тонким відчуттям музики й образотворчого мистецтва, з нахилом до засвоєння мов, Леся Українка виявила свій хист у різноманітних жанрах художньої літератури.

Вона писала короткі прозові твори. Здебільшого це казки, оповідання, розповіді з сільського життя серед них оповідання "Приязнь", "Над морем", "Помилка", "Розмова".

Леся Українка була талановитою перекладачкою, вона знала багато мов: російську, італійську, німецьку та ін. Вірші Гейне, Байрона, Ади Негрі, уривки з творів Данте й Шекспіра, давні єгипетські пісні у її відтворенні.

Живучи думами про майбутнє молодого покоління, Леся хотіла вкласти його до активного діяльного життя і свою частину праці найдоступніше було це робити словом, яке не тільки зброя в боротьбі, а й засіб виховання борців. Багато таких виховних можливостей мали її поезії про мужність і нескореність. У 1884-1891рр. Леся Українка написала поезії для дітей, які об'єднала в цикл "В дитячому крузі". Тут вміщено твори для дошкільнят і молодших школярів. Починаються творами, що добре сприймаються навіть маленькими. Лесі в той час було 16 років. Але її прагнення пояснювалося тим, що вона сама була дитиною і жила ще враженнями дитинства. В ній жив великий педагогічний талант, вроджений хист виховательки. У вірші "На зеленому горбочку" відчувався відгомін народного забавляння, утішок, які так любили малі діти. На початку вірша хатинка "притулилася", що як не характеристика стану дрімоти, а ось в кінці вона вже зовсім інша - розвеселена, сонячна. Від вірша віє ароматом дитинства, він близький до народних пісеньок, до того ж написаний віршованою формою, що так люблять малята, легко заучуються напам'ять. Л. Українка написала такі вірші: "Літо краснее минуло", "Діти нудяться в хатині", "Тішся дитино, поки маленька", "Колискова" та багато іншого.

"Лісова пісня" - шедевр Лесі Українки. Це твір про силу, життєвість, гармонійну красу і творче безсмертя народу. Рядки "Лісової пісні", підводять до думки, що мистецтво може бути великим, лише тоді, коли вона відтворює народні діяння, прагнення до вільного і гарного життя.

Леся Українка писала все своє життя. Останні сили покидали вже її коли вона писала казку "Про велета". З ясним розумом, що вражав сучасників гостротою і далекосяжністю суджень, помирала Леся Українка. Сталося це 1 серпня 1913 року місті Сурамі в Грузії в оточенні рідних і друзів. Похорони відбулися через кілька днів у

Києві.

Вона прожила недовгий вік, але це було прекрасне життя людини, що весь свій хист, кожну хвилину свідомого існування віддала народові в боротьбі за його соціальне і національне визволення. Слово було для неї зброєю у боротьбі, а без боротьби вона не бачила життя.